

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: martin.durdovic@soc.cas.cz

Postoje veřejnosti k právům homosexuálů – květen 2013

Technické parametry

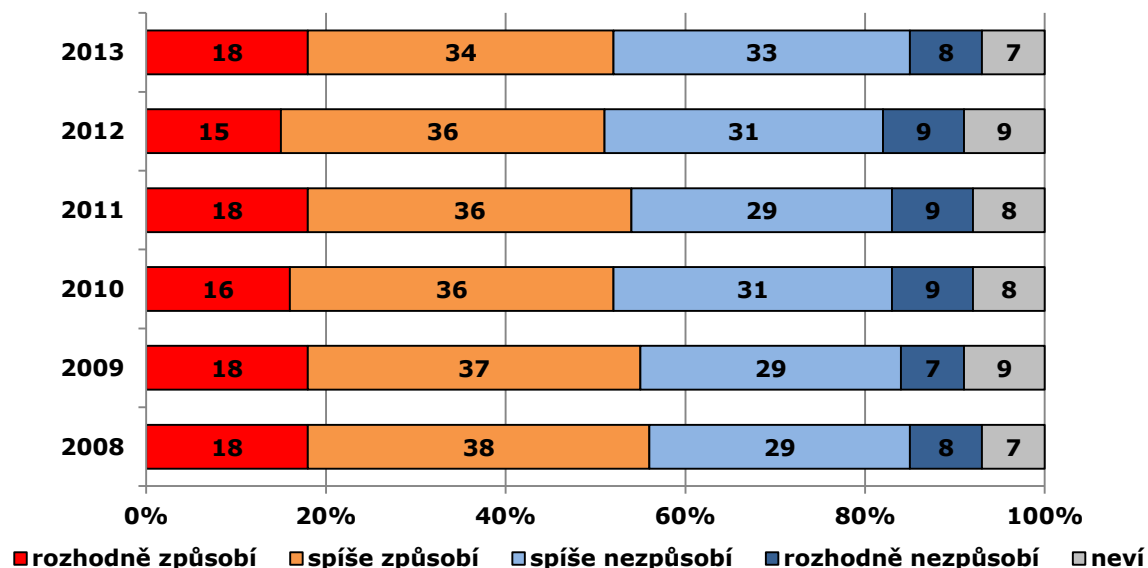
<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v13-05</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>6. 5. – 13. 5. 2013</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1062</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OV.114, OV.180, OV.115</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>4. června 2013</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Martin Durdovič</i>

V květnu 2013 byl do pravidelného šetření Naše společnost zařazen blok otázek týkající se hodnot a občanských práv. V jeho rámci byly pokládány otázky ohledně tolerance české společnosti vůči homosexuálně orientovaným mužům a ženám, a také byly zjišťovány názory na to, zda by lidé s homosexuální orientací měli mít právo uzavřít registrované partnerství, uzavřít sňatek a adoptovat děti.

Mínění o toleranci české společnosti k homosexuálně orientovaným mužům a ženám bylo zjišťováno otázkou směřovanou na reakci sociálního okolí respondenta. Dotázaní se vyjadřovali, zda by ve městě či obci, kde žijí, přiznání homosexuality způsobilo potíže v soužití s lidmi. Jak je patrné z grafu 1, zhruba polovina lidí (52 % - součet odpovědí „rozhodně způsobí“ a „spíše způsobí“) se do-

mnívá, že by takovéto přiznání způsobilo potíže, asi dvě pětiny lidí (41 %) si myslí opak. Srovnání s hodnotami z dřívějších měření ukazuje, že veřejné mínění je v této otázce velmi stabilní a jeho hodnoty se v čase nijak významně nemění.

Graf 1. Způsobí přiznání k homosexualitě potíže v soužití s ostatními lidmi ve Vašem městě či obci?¹

Podrobnější analýza odhalila některé rozdíly vzhledem k sociodemografickým charakteristikám populace. O tom, že přiznání k homosexualitě by rozhodně způsobilo potíže, jsou statisticky významně častěji přesvědčeni lidé s názorovou orientací na levý kraj politického spektra, zejména voliči KSČM, a obyvatelé obcí s méně než 800 obyvateli. Protikladné mínění, že by přiznání k homosexualitě potíže rozhodně nezpůsobilo, naopak častěji zastávají vyhranění sympatizanti pravice, zvláště voliči TOP 09. Ke stejnému názoru, avšak na rovině „spíše nezpůsobí“, se více kloní také ti, kdo se nehlásí k žádné církvi ani náboženskému společenství.

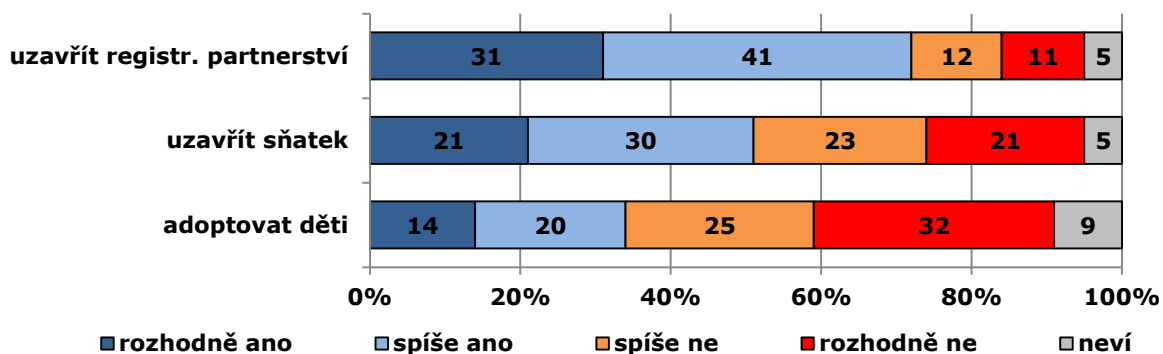
V šetření jsme položili třídící otázku, která zjišťovala, zda respondent má přátele nebo známé mezi homosexuály.² 33 % dotázaných na tuto otázku odpovědělo kladně, 56 % záporně a 11 % zvolilo odpověď „neví“. Lidé, kteří mají přátele nebo známé mezi homosexuály, se o něco častěji domnívají, že přiznání k homosexualitě by rozhodně nezpůsobilo potíže v sociálním okolí. Pro lidi, kteří mezi homosexuály přátele či známé nemají, platí opak: tj. o něco častěji si myslí, že by přiznání takové potíže rozhodně způsobilo.

¹ Znění otázky: „Přestavte si, že se někdo ve Vašem městě či obci přizná ke své homosexuální orientaci. Domníváte se, že to mu to způsobí nebo nezpůsobí potíže v soužití s ostatními lidmi ve Vašem městě nebo obci?“ Varianty odpovědi: rozhodně způsobí, spíše způsobí, spíše nezpůsobí, rozhodně nezpůsobí.

² Znění otázky: „Je mezi Vašimi přáteli nebo známými nějaký homosexuální muž nebo žena? Ano, Ne?“

Graf 2 obsahuje informaci o tom, jak se Češi staví k vybraným právům homosexuálních žen a mužů. Bezmála tři čtvrtiny dospělé populace (72 %) uznávají v českém právním řádu kodifikované právo homosexuálů uzavřít registrované partnerství.³ Menší, avšak stále ještě zhruba poloviční, část veřejnosti (51 %) se domnívá, že by homosexuální muži a ženy měli mít právo uzavřít sňatek. K možnosti, že by homosexuálové mohli adoptovat děti, se nadpoloviční většina Čechů staví odmítavě (57 %). Nicméně ani podíl těch, kteří by s možností adopce souhlasili, není nezanedbatelný, jedná se asi o třetinu dospělé populace (34 %).

Graf 2. Homosexuální ženy a muži by měli mít právo...⁴

Pozn.: Položky seřazeny sestupně podle součtu odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

Tabulka 1. Homosexuální ženy a muži by měli mít právo... (časové srovnání v %)

	2005	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
uzavřít registr. partnerství	61/30	69/24	75/19	73/23	72/23	72/23	75/21	72/23
uzavřít sňatek	38/51	36/57	38/55	47/46	49/45	45/48	51/44	51/44
adoptovat děti	19/70	22/67	23/65	27/63	29/60	33/59	37/55	34/57

Pozn.: Součet odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“ a součet odpovědí „spíše ne“ a „rozhodně ne“. Dopočet do 100 % u jednotlivých položek v každém roce tvoří odpovědi „neví“.

Ze srovnání, které nabízí tabulka 1, vyplývá, že pořadí podpory sledovaných práv pro homosexuální páry se v čase nemění: lidé se staví nejtolerantněji k uzavření registrovaného partnerství, poté k uzavření sňatku a nejméně jsou nakloněni možnosti adopce. Z tabulky je rovněž zřejmé, že názor na registrované partnerství je od roku 2007 velmi stabilní. Podobně to od roku 2009 platí o názo-

³ Zákon ze dne 26. ledna 2006 o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů byl vyhlášen ve Sbírce zákonů v částce 38 pod číslem 115/2006 Sb. dne 3. dubna 2006. Účinnosti nabyl od 1. července 2006. Partnerství lze uzavřít osobně před matričním úřadem v kraji, který je podle místa trvalého pobytu alespoň jedné z osob vstupující do partnerství příslušný k přijetí prohlášení.

⁴ Znění otázky: „Myslíte si, že homosexuální ženy a muži by měli mít právo: a) uzavřít sňatek, b) uzavřít registrované partnerství (odlišné od manželství), c) adoptovat děti?“ Varianty odpovědi: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

ru na uzavření sňatku, který sice mírně kolísá, ale pohybuje se na přibližně stejné úrovni. V případě adopce byl mezi lety 2008 a 2012 zaznamenán nárůst podílu pozitivních odpovědí, který byl potvrzen i letošním měřením.

Podpora všech tří sledovaných práv homosexuálů je obecně častější mezi vyhraněnými sympatizanty politické pravice, u lidí ve věku 20 až 29 let, u obyvatel Prahy a mezi těmi, kdo se nehlásí k žádné církvi nebo náboženské organizaci. Méně častá je naproti tomu podpora těchto práv u vyhraněných sympatizantů politické levice, u populace ve věku nad 60 let a mezi věřícími lidmi hlásícími se k Římskokatolické církvi.